

Konstitutionsutskottets yttrande

1977/78:3 y

över propositionen 1977/78:178 med förslag till lagstiftning om marknadsföringen av alkoholdrycker och tobaksvaror

Till näringsutskottet

Näringsutskottet har berett konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen 1977/78:178 med förslag till lagstiftning om marknadsföringen av alkoholdrycker och tobaksvaror. Lagförslagen syftar till att begränsa reklamen för alkoholdrycker och tobaksvaror. I första hand innehåller förslagen allmänna krav på måttfullhet vid marknadsföringen av dessa varor. Därutöver föreslås särskilda regler för kommersiell annonsering i periodisk eller annan skrift, på vilken tryckfrihetsförordningen (TF) är tillämplig och som med avseende på ordningen för dess utgivning är jämförbar med periodisk skrift. Enligt förslagen skall sådan annonsering över huvud taget inte vara tillåten vid marknadsföring av sprit, vin och starköl. Ett motsvarande förbud föreslås inte beträffande tobaksvaror. I stället skall kommersiella annonser för dessa varor återge sådan varningstext och innehållsdeklaration som enligt gällande lagstiftning skall finnas på varans förpackning.

Konstitutionsutskottet, som begränsar sitt yttrande till att behandla frågan, om lagstiftningen är förenlig med TF, får erinra om att förbud mot kommersiell annons för alkoholhaltiga drycker och tobaksvaror möjliggjordes genom en ändring i TF, som trädde i kraft år 1974 (prop. 1973:123, KU 1973:23). Enligt 1 kap. 9 § TF gäller således utan hinder av TF vad i lag är stadgat bl. a. om förbud mot kommersiell annons i den mån annonstexten används vid marknadsföring av alkoholhaltiga drycker eller tobaksvaror. Stadgandet innebär självfallet – vilket klart framgår av motivuttalandena (prop. 1973:123 s. 47) – att TF ej heller utgör något hinder mot mindre långtgående inskränkningar i den kommersiella annonseringen än förbud.

Utskottet får vidare erinra om de uttalanden som gjordes i prop. 1973:123 angående begreppet kommersiell annonsering (s. 46 f.). I anslutning till dessa uttalanden understryks i prop. 1977/78:178 att ingripanden endast skall kunna ske mot meddelanden som dels utgör medel för marknadsföring av vara, dvs. är avsedda att främja avsättningen av en vara, dels avser näringsidkarens verksamhet eller däri tillhandahållna varor. Detta uttalande står enligt utskottets mening väl i överensstämmelse med de intentioner som riksdag och regering ställde sig bakom i anslutning till ändringen av TF.

Mot bakgrund av det anförda har konstitutionsutskottet inte funnit anledning till någon erinran från tryckfrihetsrättslig synpunkt mot de aktuella lagförslagen.

Stockholm den 18 maj 1978

På konstitutionsutskottets vägnar

KARL BOO

Närvarande: Karl Boo (c), Anders Björck (m), Holger Mossberg (s), Bertil Fiskesjö (c), Olle Svensson (s), Sven-Erik Nordin (c), Ove Karlsson (s), Lars Schött (m), Bengt Kindbom (c), Yngve Nyquist (s), Britta Hammarbacken (c), Wivi-Anne Cederqvist (s), Kerstin Nilsson (s), Marianne Stålberg (s) och Daniel Tarschys (fp).